

Presentació del llibre de Carmen Alborch

MIQUEL ICETA

LLIBRERIA BERTRAND, 22.02.10

Presentar un llibre és sempre una situació compromesa. I ho és encara més quan un se sent en inferioritat de condicions davant l'escriptor i la seva obra. A menys que siguis un bon crític professional, que no és el cas.

Imagineu com em sento d'insegur perquè el desnivell és més que notable. Però em va fer tanta il·lusió que la Carmen Alborch m'ho demanés... I no conec ningú que sigui capaç de dir-li no a la Carmen. I, per acabar-ho d'arrodonir, confesso des del primer moment que jo no conec València... I després de llegir el llibre de la Carmen en tinc unes ganes boges.

Del llibre m'agrada tot. Fins i tot el text de la contratapa que aconsegueix explicar el llibre en poques paraules. Diu: "La ciudad y la vida es un viaje interior y exterior por los lugares de la memoria y los paisajes del presente que considera [Carmen Alborch] especialmente significativos, en un momento en el que las ciudades contienen más sabiduría y oportunidades pero también más incertidumbre. Un viaje que la autora realiza acompañada de lecturas, músicas, películas y sobre todo de amigas y amigos, con quienes comparte el anhelo por la vida digna y la ciudad bella. Un libro rebotante de vitalidad, de vivencias y de ideas".

Del llibre també m'agrada el títol. No se m'acut quin títol podria resumir millor el seu contingut: La ciudad y la vida. I, certament, és com si la Carmen se'ns endugués a passejar per la ciutat (les ciutats) i la vida, la

seva, rica, plena, com diria Espriu, culta, desvetllada, i m'atreveixo a dir que feliç. Parèntesi: jo a gent que se senti infeliç no els recomanaria fer política. Pots ser un polític millor o pitjor, però no tens dret a fer panar als altres les teves frustracions. Desconfio dels polítics que diuen que s'ho passen tan malament. Aquesta és una tasca absolutament voluntària. Però tanco el parèntesi.

Per cert, una altra petita excursió. Aquest és un llibre especialment adequat per activistes cívics i culturals, per urbanites, per homes i dones feministes, o que vulguin ser-ho. I per alcaldes i alcaldesses, o candidats i candidates que vulguin ser-ho. Particularment en el meu partit els recomanaré que en comprem una bona colla. Sense compromís i sense idees no hi ha política. I el llibre de la Carmen, n'està ple de compromís i d'idees. Perdoneu: no sé com la ciutat de València se l'ha deixat perdre! És clar que encara hi són a temps.

Richard Florida parla de ciutats creatives, d'aquelles que apleguen les tres Ts: talent, tolerància i tecnologia. La Carmen ha llegit Richard Florida, l'ha entès. I hagués fet de València la ciutat creativa per excel·lència. Com encara hi són a temps és millor que Barcelona no badi. Regalaré un parell o tres de llibres jo mateix...

Però comencem pel principi. I en el principi era la Carmen. I aquest llibre és la Carmen parlant en primera persona. I ja era hora. Que si Solas, que si Malas, que si Llibres... La Carmen vinga a parlar de moltes experiències per fer-ne doctrina. Ja era hora que ens obrís l'univers que habita en ella. Ho fa en aquest llibre. És un llibre que il·lumina i, de vegades, enlluerna.

No m'estranya que li fessin una geganta, que ja no només és material de campanya sinó part dels ritus festius de la ciutat. És una geganta perquè ella és enorme, de cap i de cor. Aquí teniu la foto.

I qui és Carmen Alborch? Doncs d'entrada una professora titular de dret, de dret mercantil, ep! No és que menystingui ni el dret de família, ni el dret civil, ni el penal. Però ella va triar mercantil.

La Carmen va traduir de l'italià un llibre de dret mercantil. Em fa gràcia perquè jo vaig traduir un llibre que es deia Socialisme, passat i futur. I la Carmen va traduir un llibre titulat, agafeu-vos bé a la cadira, "Las instituciones de la economía capitalista: sociedad anónima, Estado y clases sociales". L'he agafat en préstec d'una biblioteca i he comprat a través d'internet un exemplar de segona mà que m'ha d'arribar un dia d'aquests.

Llegeixo un fragment: "La soberanía es reconocida a todos los ciudadanos, sin distinción de clase; pero asume sólo la organización política, y no la organización económica de la sociedad capitalista". O aquest altre: "La distinción entre lo que es 'económico' y lo que no es 'económico' está históricamente determinada. 'Económico' es todo aquello que la clase capitalista pueden considerar como materia de especulación provechosa; y no 'económico' es todo aquello que no pueda reportarle ningún beneficio".

Perdoneu, però la Carmen era i és roja.

El pròleg d'aquest llibre és del seu mestre, Manuel Broseta, assassinat per ETA. Com ha van ser Francisco Tomás y Valiente i Ernest Lluch, també coneguts i admirats per la Carmen.

He volgut subratllar primer aquesta dimensió de la Carmen Alborch com a jurista, especialitzada en dret mercantil, perquè de vegades em molesta l'ús interessat que alguns han fet del seu tarannà alegre i obert per a presentar-la com a frívola. Trista no és, però frívola tampoc. Lo cortés no quita lo valiente. I en el cas de Carmen, la valentia no sols se li suposa sinó que l'ha demostrat en enfrontar-se a Rita Barberà, combat no apte per a pusil·lànimes.

També és valenta la Carmen en triar alguns temes pels que s'interessa. Per exemple, els relacionats amb la salut mental, tema del que tendim a fugir els que tenim la sort de no trobar-nos un cas proper. O quan ens explica en el llibre com li fa un regal a Fidel Castro embolicat en un paper amb una llista de presos polítics que haurien d'estar en llibertat...

Rosa Regàs, com a escriptora i activista cultural, si vol, pot parlar més de la qualitat literària del text. Els que no hi entenem només sabem si un llibre ens agrada o no. I podem dir, com és el cas d'aquest llibre, que ens obre finestres a mons desconeguts, ens hi transporta no tancant els ulls sinó obrint-los.

En certa forma el llibre de la Carmen és una guia. Guia de València, sí, però també de lectures, músiques i pel·lícules. Hi trobes carrers, edificis singulars i jardins. Una especial preocupació pel patrimoni cultural, la necessitat d'evitar que es malmeti, la seva rehabilitació i, molt especialment, que sigui vist com a propi per la ciutadania. La Carmen

creu en l'espai públic com a espai de convivència i creativitat. I això és el que defineix millor que moltes altres coses un bon Alcalde.

La Carmen és valenciana. Podríem dir: com és de valenciana la Carmen! Però al mateix temps cosmopolita. Dec haver llegit a algun lloc que ets cosmopolita quan el teu món és el món. I aquest és el cas de la Carmen sens dubte. Tant és així que em penedeixo de no haver insistit quan Pasqual Maragall va tenir la idea de nomenar Carmen Alborch, Consellera de Cultura de la Generalitat...de Catalunya. I no és que no haguem tingut bons Consellers i Conselleres de Cultura. Però estic convençut que la Carmen hagués estat un revulsiu que la nostra cultura i la nostra política hagués aprofitat bé.

No sé si sabeu que la Carmen és Creu d'Honor de Sant Raimon de Penyafort (com a jurista), és Officier dans l'Ordre des Arts, com a agitadora i gestora cultural, i com a assagista i escriptora. I té la Gran Creu de Carles III, com a exministra, crec. Però el que em fa més gràcia és que porta amb tanta naturalitat aquestes condecoracions com porta la "cotorra", que és la distinció atorgada pels venedors del Mercat central de València. Diríem que la Carmen és sincrètica, o cultivadora de la fusió cultural que la fa única i tan seductora.

Tanqueu els ulls i la veureu vestida per Francis Montesinos. Amb vestits impossibles de portar per algú que no sigui ella. Elegant i atrevida, sap estar. També en això transgressora. Perquè la moda és cultura... i economia, què caram!

La Carmen és curiosa i reflexiva. Imagineu com vaig ser feliç el dia que el Congrés dels Diputats va decidir legalitzar el matrimoni entre persones

del mateix sexe. Però no vaig ser capaç de veure allò més important, allò que explica la Carmen en el llibre: va ser el primer dia que es va parlar d'amor en el Parlament!

Gairebé hem d'agradir que el llibre no tingui un índex onomàstic, de tantes com són les persones citades, no només mencionades, sinó que il·lustren un projecte, una idea, una aventura. El llibre, per això, desborda d'emoció i sentiments. Leire Pajín, quan va presentar aquest llibre a Madrid, parlava del "lideratge generós" de Carmen Alborch. I certament la Carmen cerca i impulsa l'acció col·lectiva. I parla bé del seu partit, no des d'una visió petita de grup, sinó creient de veritat que els projectes que valen la pena són els que tenen la capacitat d'implicar i engrescar a moltes persones.

La Carmen recupera aquella definició que entre d'altres devem a les feministes que diu "allò que és personal és polític". Però ella encarna bé una cosa que sempre he cregut que és la frase al revés "allò que és polític és personal". Si no confies en una persona, si una persona no es capaç de merèixer o guanyar la teva confiança, millor que no es dediqui a la política.

En la meua opinió, i això queda perfectament recollit en el llibre, la Carmen té tres virtuts imprescindibles pel bon polític en aquest segle XXI, autenticitat, proximitat i compromís.

Acabo. En el capítol dedicat al feminisme, la Carmen ens regala una cita de Diane White que parla de les empreses i diu: "quan exclous les dones, ho acabes pagant". I jo em permeto dir, si València i la política es deixa perdre la Carmen, ho acabarà pagant. Moltes gràcies.